

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

ASSOCIATE DEGREE

SOCIAAL FINANCIËLE DIENSTVERLENING

Hogeschool Utrecht

ADVIESRAPPORT

16 MAART 2022

Inhoud

1	Procedure NVAO.....	3
2	Nieuwe opleiding.....	4
	2.1 Algemene gegevens.....	4
	2.2 Profiel.....	4
	2.3 Panel.....	4
3	Oordeel.....	5
4	Sterke punten.....	6
5	Aanbevelingen.....	7
6	Beoordeling.....	8
	6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten.....	8
	6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving.....	10
	6.3 Standaard 3: Toetsing.....	12
	6.4 Graad en CROHO-onderdeel.....	14

1 Procedure NVAO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 geldt voor deze toetsing een tijdelijke NVAO-procedure.

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	Hogeschool Utrecht
Opleiding	Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening
Varianten	Voltijd
Graad	Associate degree
Afstudeerrichtingen	n.v.t.
Locaties	Amersfoort
Studieomvang	120 EC ²
Croho³ onderdeel	Gedrag en Maatschappij

2.2 Profiel

Met hoogwaardig onderwijs en onderzoek werkt de Hogeschool Utrecht aan professionalisering en innovatie van de beroepspraktijk. De Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening van de Hogeschool Utrecht leidt studenten op tot sociaal financieel dienstverlener. De opleiding is multidisciplinair en sluit aan bij de nieuwste ontwikkelingen uit het werkveld. Studenten ontwikkelen zich in de volgende kerngebieden: preventie, sociale incasso, het oplossen van schulden en professionalisering. In de opleiding worden studenten opgeleid om mensen met financiële problematiek te begeleiden en te coachen met behulp van verschillende financiële communicatieve tools. De studenten leren om samen met schuldeisers en betrokken organisaties op zoek te gaan naar een oplossing en het bieden van adequate nazorg. De opleiding legt een stevige nadruk op preventie, waarbij studenten competenties leren om actief bezig te zijn met het voorkomen van financiële problematiek. Afgestudeerden zijn een schakel tussen verschillende organisaties. Het onderwijsprogramma wordt verzorgd in voltijd en beslaat twee jaar. De studenten komen minimaal drie dagen per week naar de hogeschool en leren verder in de eigen beroepspraktijk en door zelfstudie.

2.3 Panel

Samenstelling

1. Didier Reynaert (voorzitter), lector Sociaal Werk bij Hogeschool Gent, hoofddocent Sociaal Werk bij Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en gastdocent Ethiek en Deontologie aan de Universiteit Gent.
2. Jose Uitdewilligen (panellid), manager deeltijdopleidingen van het domein Gezondheid en Welzijn bij Christelijke Hogeschool Windesheim;
3. Will van Schendel (panellid), directeur-bestuurder van de Stichting De Sociale Maatschap in Amsterdam;
4. Loes Damhuis (student-lid), student pre-master Klinische Psychologie (Open Universiteit).

Ondersteuning

Jacob Hiemstra (secretaris)

Lotte Ninaber van Eijben (beleidsmedewerker en procescoördinator NVAO)

Locatiebezoek: online op 26 januari 2022

² European Credits

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van de Associate degree (AD) Sociaal Financiële Hulpverlening van de Hogeschool Utrecht.

De opleiding sluit goed aan op de wensen van het werkveld. Het werkveld geeft aan dat er een grote behoefte bestaat aan professionals binnen het schuldendomein die met specifieke financiële kennis en vaardigheden zelfstandig een financiële hulpvraag kunnen oppakken. Het werkveld is nauw betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijs.

Sterke punten van de opleiding zijn volgens het panel het arbeidsmarktperspectief, de faciliteiten, het didactisch concept, de toetsing en de invulling van en professionalisering binnen het team. Het leerproces van de student staat volgens het panel zeer duidelijk centraal in de opleiding. De manier van toetsen gebeurt aan de hand van de nieuwste inzichten, met veel ruimte voor individuele feedback. Niet alleen binnen de opleiding vindt veel feedback plaats ook binnen het Instituut voor Ad-opleidingen is sprake van een feedback- en leercultuur. Binnen het instituut wordt veel samengewerkt en geprofessionaliseerd om kwalitatief hoogstaand onderwijs mogelijk te maken.

Het panel heeft een aantal aandachtspunten geformuleerd. Over het niveau van de opleiding oordeelt het panel dat de complexiteit van de context en de verwachte zelfstandigheid van de student wellicht het AD-niveau overstijgt. Het panel stelt vast dat de over stage en afstuderen op een te hoog niveau is geformuleerd en daarmee het Ad-niveau overstijgt. De vertegenwoordigers vanuit de opleiding en de examencommissie delen deze conclusie. Tijdens de visitatie heeft de opleiding deze leeruitkomst aangepast en ter goedkeuring voorgelegd aan het panel. Het panel oordeelde positief over deze aanpassing. Op basis van de gesprekken met de opleiding, en de examencommissie, heeft het panel vertrouwen dat de opleiding de aanpassingen vóór de start van de opleiding op een juiste manier operationaliseert naar leerdoelen, beroepsproducten en toetscriteria.

Het didactisch concept van de opleiding en de wijze van toetsen is aantrekkelijk en motiverend voor studenten, maar brengt een aantal uitdagingen met zich mee. Een aandachtspunt is het bepalen van de grens tussen een voldoende en een onvoldoende van de toetsen. Dit wordt afgestemd door middel van kalibratie in het docententeam en met de examencommissie. Het panel ziet dit proces met vertrouwen tegemoet. Een laatste punt van aandacht is de werkdruk van docenten als direct gevolg van de vernieuwende manier van toetsen en de intensieve begeleiding van studenten. Deze kanttekeningen nemen niet weg dat het panel positief is over de opleiding en van mening is dat deze aan de eisen van de NVAO voldoet.

Standaard	Oordeel
1. Beoogde leerresultaten	Voldoet
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
3. Toetsing	Voldoet
Eindoordeel	Positief

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Didactisch concept en de ontwikkelingsgerichtheid – de opleiding hanteert moderne onderwijskundige concepten die passen bij een brede doelgroep. De opleiding legt veel nadruk op het stimuleren van het leerproces van de studenten, waaronder het werken vanuit ‘hele leertaken’ en de inzet van leerteams.
2. Samenwerking – het werkveld is een belangrijke partner bij de ontwikkeling en uitvoering van het curriculum. Ook werkt de opleiding samen met het Lectoraat Schulden en Incasso van de Hogeschool Utrecht.
3. Goed arbeidsmarktperspectief – het werkveld bevestigt de vraag naar afgestudeerde professionals van de Ad Sociaal Financiële Hulpverlening, gericht op specifieke financiële kennis en vaardigheden om zelfstandig een financiële hulpvraag te kunnen oppakken.
4. Toetsing - de opleiding maakt gebruik van programmatisch toetsen. In het systeem FeedPulse wordt de ontwikkeling van de student vastgelegd. De student heeft hierdoor voortdurend zicht op zijn/haar voortgang.
5. Faciliteiten –De (online) leeromgeving en informatievoorziening richting de studenten passen goed bij het didactische concept. De opleiding kent een hybride opzet een deel van het onderwijs vindt plaats in de beroepspraktijk.
6. Team en professionalisering – Het team is enthousiast, deskundig, werkt samen en is gericht op vernieuwing. Er is sprake van een feedback- en leercultuur binnen het instituut en de opleiding, waarbij opleidingen samenwerken aan kwalitatief hoogwaardig onderwijs en waarbij er sprake is van uitgebreide professionalisering(smogelijkheden).

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Niveau van de opleiding – het panel geeft de volgende adviezen:
 - a. operationaliseer (de reeds aangepaste) leeruitkomst over stage en afstuderen vóór de start van de opleiding naar leerdoelen, beroepsproducten en toetscriteria.
 - b. besteed (ook in de toekomst) aandacht aan de complexiteit van de context en de verwachte zelfstandigheid van de student en bewaak dat dit het AD-niveau niet overstijgt.
2. Toetsing – het panel geeft een aantal adviezen over de inrichting:
 - a. borg de kwaliteit van de toetsing, door te beschrijven wat de grens is tussen voldoende/onvoldoende (bij afwezigheid van rubrics) en blijf dit afstemmen door middel van kalibratie.
 - b. beschrijf duidelijk voor studenten of zij onvoldoendes mogen behalen op de toetsonderdelen en/of dat er sprake is van eventuele compensatie tussen onderdelen.
 - c. maak de lijn van leerresultaten naar de toetsdoelen voor alle toetsonderdelen inzichtelijk.
3. Docenten – faciliteer (nieuwe) docenten voldoende bij het uitvoeren van de vernieuwende manier van toetsen, waarbij veel nadruk ligt op intensieve studentbegeleiding en feedback.
4. Versnippering opleidingsaanbod – blijf de verbinding zoeken met zowel de Associate degree Health & Social Work en met de bacheloropleidingen Social Work en Sociaal Juridische Dienstverlening, zodat (verdere) versnippering in het opleidingsaanbod wordt voorkomen.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Profiel

De Associate degree (Ad) Sociaal Financiële Dienstverlening (verder: SFD) van de HU Amersfoort (HUA) beoogt startbekwame hbo-professionals op te leiden in het 'Sociaal Financiële Domein'. Het doel van deze Ad binnen het Instituut Ad (IAd) van de HUA is het opleiden van een professional die met lef, durf, verantwoordelijkheid en een proactieve houding burgers ondersteunt. Afgestudeerden fungeren als spil en schakel in het netwerk van preventie, (sociale) incasso en het oplossen van schulden. De Ad SFD leidt op tot een T-shaped professional (een generalist met specialistische kennis), die effectieve werkrelaties met de burger en de keten weet aan te gaan. Het biedt studenten een brede oriëntatie op het werkveld en sluit aan bij de nieuwste ontwikkelingen in het vakgebied. Kerngebieden waar de opleiding zich op richt zijn *preventie* (het voorkomen van financiële problematiek), *sociale incasso* (zoeken naar de best passende oplossing), *schulden oplossen* (het begeleiden en coachen van mensen met financiële problematiek en het bieden van nazorg) en *professionalisering* (het onderhouden van de professie, kritisch zijn en durven te pionieren). De Ad SFD heeft een brede opzet en biedt een integrale kijk vanuit verschillende domeinen. De student doet niet alleen inhoudelijke kennis op, maar kan na afronding ook effectieve gesprekstechnieken inzetten en weet zich te verhouden tot de diverse ketenpartners binnen het domein. Het panel vindt dat de opleiding een duidelijk profiel voor ogen heeft. In gesprek met de docenten en vertegenwoordigers uit het werkveld wordt duidelijk waar de behoefte uit het werkveld ligt en hoe de opleiding hierop aansluit.

Aansluiting werkveld

Het werkveld heeft een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming van de opleiding. Zo zijn werkveldvertegenwoordigers geraadpleegd bij de totstandkoming van het profiel en het bepalen van de inhoud. Uit de gesprekken met de werkveldvertegenwoordigers blijkt dat ze de komst van afgestudeerde Ad'ers op het gebied van sociale financiële dienstverlening toejuichen. Het functieprofiel voorziet in een behoefte en is een belangrijke aanvulling op de bacheloropleidingen Sociaal Juridische Dienstverlening, Social Work en de Gerechtsdeurwaarderopleiding. Binnen de Ad-opleiding worden studenten opgeleid met specifieke financiële tools, in tegenstelling tot de genoemde bacheloropleidingen die breder inzetbare professionals afleveren. Het panel kan zich vinden in de toegevoegde waarde van de Ad SFD.

Uit het gesprek met het werkveld komt naar voren dat er een grote behoefte bestaat aan professionals binnen het schuldendomein die met specifieke financiële kennis en vaardigheden zelfstandig een financiële hulpvraag kunnen oppakken. De Ad SFD biedt daarmee volgens het werkveld een 'eigenstandige' functie, aanvullend op de hierboven genoemde bacheloropleidingen. Vertegenwoordigers vanuit de opleiding geven daarentegen aan dat ze afgestudeerden willen afleveren die ook *generalistisch* en *breed* kunnen functioneren. Het panel adviseert de opleiding en het werkveld om in gesprek te blijven over het profiel en de focus van de opleiding zodat de aansluiting met het werkveld (ook in de toekomst) geborgd is.

Met de totstandkoming van de Ad SFD is er sprake van een uitbreiding van het opleidingsaanbod binnen het domein Gedrag en Maatschappij. Hoewel het werkveld de eigenstandige functie van de Ad SFD toejuicht, bestaat volgens het panel de kans dat er sprake is van (verdere) versnippering in het opleidingsaanbod. Het panel adviseert de opleiding om de verbinding met zowel de Associate degree Health & Social Work en de bacheloropleidingen Social Work en Sociaal Juridische Dienstverlening te blijven opzoeken.

Eindkwalificaties en niveau

De eindkwalificaties van de opleiding zijn afgeleid van de beroepscompetenties die zijn opgesteld binnen het landelijke programma 'Schouders eronder'.³ Deze beroepscompetenties worden door de professionals uit het beroepenveld als essentieel gezien. De opleiding heeft in de afgelopen periode een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van een gezamenlijk landelijk Beroepsprofiel, in samenwerking met collega-hogescholen die de Ad SFD in deeltijd aanbieden. Dit proces is op dit moment in een afrondende fase. Het panel adviseert de Ad SFD om bij dit proces betrokken te blijven, zodat de vertaling van landelijke ontwikkelingen in eindkwalificaties ook in de nabije toekomst binnen de opleiding geborgd blijft.

De opleiding hanteert tien competenties die van belang zijn bij het uitvoeren van een aantal gedefinieerde kerntaken. Dit betreft een aantal generieke competenties die zijn afgeleid van de landelijk beschreven leerresultaten op het niveau van de Associate degree en een aantal specifieke opleidingscompetenties. De opleiding heeft de competenties uitgewerkt in vijf leeruitkomsten. Deze leeruitkomsten zijn meetbare resultaten van leerervaringen, waarin de competenties, Body of Knowledge & Skills (BoKS), context, mate van zelfstandigheid en complexiteit, beschrijving van concreet gedrag en het beoogde niveau zijn opgenomen. Studenten werken tijdens de opleiding aan diverse beroepstaken en -producten waarmee ze de leeruitkomsten aantonen. Voor de opbouw in niveau en zelfstandigheid hanteert de Ad SFD het ZelCom model.

Het panel oordeelt dat de leerresultaten en -uitkomsten een coherent geheel vormen en zeer degelijk zijn uitgewerkt. De opbouw van het niveau in de opleiding, aan de hand van het ZelCom model, is volgens het panel duidelijk beschreven. Daarentegen vindt het panel dat het niveau van de opleiding op een aantal onderdelen ambitieus is. Na bestudering van het dossier is het panel van oordeel dat de opleiding sommige leeruitkomsten, inclusief bijbehorende kerntaken, op een te hoog niveau heeft gedefinieerd. Het panel heeft hierover uitgebreid gesproken met vertegenwoordigers van de opleiding, de examencommissie en het werkveld. Hierbij is specifiek ingegaan op het verschil tussen een Associate degree en een bacheloropleiding, wat betreft niveau en complexiteit. In deze gesprekken is gesproken over de verhouding tussen de competenties en de uiteindelijke functie van een Ad'er SFD in de beroepspraktijk. Het panel heeft een aantal specifieke begrippen binnen de leeruitkomsten verkend, namelijk 'pionieren', 'zelfstandig', 'coördineren en regisseren', 'hoog complex' en 'het inzetten van discretionaire ruimte'.

Op basis van deze verkenning concluderen alle betrokkenen dat de werkzaamheden van de Ad'er SFD vooral uitvoerend van aard zijn, in tegenstelling tot een afgestudeerde bachelor student die ook werkzaamheden verrichten op tactisch/strategisch niveau. De opleiding en het werkveld gaven aan dat de Ad'er SFD wordt opgeleid om te signaleren wanneer een situatie (hoog) complex van aard is en daarmee in staat is om cliënten door te verwijzen naar collega's of andere organisaties binnen de keten. Wanneer de werkzaamheden van de Ad SFD'er taken omvatten als 'pionieren' en 'coördineren en regisseren', dan betreffen dit werkzaamheden op uitvoerend niveau. Pionieren betekent in de praktijk van de afgestudeerde Ad'er SFD ook dat hij met een innovatieve blik kan kijken naar het verbeteren van processen binnen de organisatie en de gehele keten. Het panel kan zich in deze uitleg vinden, maar adviseert om het gesprek hierover blijvend te voeren.

Het panel stelt vast dat leeruitkomst 5 ('stage en afstuderen') op een te hoog niveau is geformuleerd en daarmee het Ad-niveau overstijgt. De vertegenwoordigers vanuit de opleiding en de examencommissie delen deze conclusie. Tijdens de visitatie heeft de opleiding deze leeruitkomst aangepast en ter goedkeuring voorgelegd aan het panel. Het panel oordeelde positief over deze aanpassing. Op basis van de gesprekken met de opleiding, en de examencommissie, heeft het panel vertrouwen dat de opleiding de aanpassingen vóór de start van de opleiding op een juiste manier operationaliseert naar leerdoelen, beroepsproducten en toetscriteria. Advies van het panel aan de opleiding is om het niveau ook in de nabije toekomst scherp in beeld te houden. Op basis van de gesprekken oordeelt het panel dat er voldoende borgingsmechanismen in de opleiding aanwezig zijn om dit te bewerkstelligen.

Samenvattend is het panel positief over de aansluiting van de opleiding met werkveld. De opleiding richt zich op de nieuwste inzichten binnen het vakgebied. Vooral de focus op preventie en vroegsignalering spreekt het panel

³ Vanuit een samenwerkingsverband tussen Divosa, Landelijke Cliëntenraad, NVVK, Sociaal Werk Nederland en VNG.

erg aan. Het panel kan zich vinden in het profiel van de opleiding, maar adviseert de opleiding om blijvend in gesprek te blijven over de focus van de opleiding. De leerresultaten en –uitkomsten vormen een coherent geheel en zijn zeer degelijk uitgewerkt. Ook de opbouw van het niveau in de opleiding is helder beschreven. Het niveau van de opleiding is op een aantal onderdelen ambitieus geformuleerd en lijkt daarmee het Ad-niveau te overstijgen. Het panel heeft er vertrouwen in dat de opleiding het niveau scherp in beeld heeft en houdt. De opleiding voldoet aan standaard 1.

6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Onderwijsprogramma

De opleiding hanteert een aantal uitgangspunten bij de uitwerking van het onderwijsprogramma. De opleiding heeft uitgebreide aandacht voor theorieën, technieken en professionele vaardigheden die te maken hebben met het beroep van een sociaal financieel hulpverlener. Een belangrijk uitgangspunt is het praktijkgerichte karakter van de opleiding. Vanaf het begin van de opleiding maken de studenten kennis met het werkveld, door middel van realistische casussen/opdrachten/projecten van diverse opdrachtgevers, waarbij ze werken aan diverse beroepstaken. Praktijkgedreven onderzoeksvragen en innovaties vanuit het werkveld zijn hierbij leidend. De opleiding heeft meerdere partners die onderzoeksvragen, casussen of data aanleveren. De casussen en projecten zijn gekoppeld aan beroepstaken- en producten, waarbij de studenten de leeruitkomst(en) en competenties geïntegreerd aantonen (door middel van ‘hele leertaken’, zie *didactisch concept*).

Het programma van de Ad SFD omvat vier semesters en heeft een omvang van 120 EC. De opleiding heeft het onderwijs vormgegeven met behulp van thema’s. Iedere thema/periode duurt 10 weken. Het panel constateert dat het programma een solide basis biedt om als startbekwame professional te functioneren. Het panel is van mening, na inzage in een aantal cursuswijzers, dat het programma gedegen is opgezet en complimenteert de opleiding met het gegeven dat het werkveld een belangrijke partner is bij de ontwikkeling en uitvoering van het curriculum. Bij het ontwerp van de inhoud zijn de behoeften van het werkveld en de ontwikkelingen binnen het sociaal financiële domein leidend geweest. Veel waardering heeft het panel voor de integrale opzet van het programma, de expliciete aandacht voor professionele- en gespreksvaardigheden en het inhoudelijk accent op preventie. Uit de gesprekken blijkt dat de opleiding een nauwe samenwerking heeft met het Lectoraat Schulden en Incasso van de HU. Het panel oordeelt positief over deze samenwerking, waaronder de betrokkenheid van lectoren bij het praktijkgericht onderzoek binnen de opleiding. Hiermee borgt de opleiding volgens het panel dat actuele ontwikkelingen een plek krijgen in het curriculum.

Niveau en opbouw

De opleiding heeft het curriculum zo ingedeeld dat er stapsgewijs wordt gewerkt aan de opbouw van kennis, vaardigheden en houdingsaspecten. De opleiding maakt de opbouw/groei van zelfstandigheid van de student (en daarbij de mate van begeleiding) en de toename in complexiteit van de context inzichtelijk aan de hand van het ZelCom-model. In het eerste jaar staat het onderwijs in het teken van kortdurende praktijkopdrachten met begeleiding vanuit de opleiding. Dit betreffen casussen die betrekking hebben op minder complexe schulden en weinig incasserende partijen. De complexiteit van de casussen neemt in het tweede jaar toe. Studenten lopen tijdens het tweede jaar ook stage. Dit kan bij de werkveldpartners van de Ad SFD zijn, maar ook bij andere organisaties binnen het ‘Sociaal Financiële Domein’. Tijdens deze praktijkstage voeren studenten opdrachten uit, waarmee ze het eindniveau van de leeruitkomsten en competenties aantonen. In het kader van het afstuderen voeren alle studenten een praktijkopdracht uit, waarbij een beroep wordt gedaan op hun onderzoekend vermogen. Aan het einde van de opleiding kan de student zelfstandig een sociaal financieel vraagstuk in de praktijk oplossen en is in staat om cliënten door te verwijzen naar collega’s of andere organisaties binnen de keten.

Het panel stelt vast dat er sprake is van een logische niveau-opbouw in het programma. Tegelijk constateert het panel op basis van het dossier dat 'niveau D' (het eindniveau) op een aantal onderdelen te hoog is geformuleerd (zie *Standaarden 1 en 3*). Dit geldt bijvoorbeeld voor het uitvoeringsniveau van een aantal beroepstaken, waaronder 'pionieren', 'coördineren en regisseren' en 'het inzetten van discretionaire ruimte'. Tijdens de visitatie heeft de opleiding dit verhelderd. Het panel is van mening dat het programma voldoet qua niveau, maar adviseert de opleiding ook om blijvende aandacht te houden om de complexiteit en zelfstandigheid op Ad-niveau te houden. Het panel heeft er vertrouwen dat de opleiding dit scherp in beeld heeft en houdt.

Didactisch concept

Voor de vormgeving van het onderwijs binnen de Ad SFD hanteert de opleiding een aantal didactische principes vanuit de onderwijsvisie van de HU en het Instituut Ad. Deze principes zijn onder andere: het stimuleren van onderzoekend vermogen door te werken met 'hele leertaken' (alle competenties worden ingezet bij het uitvoeren van beroepstaken), het bieden van een blended leeromgeving, het centraal stellen van de ontwikkeling van de student door het inzetten van leerteams en het inzetten van (formatieve) evaluatie in de vorm van feedback, –up en –forward. Voor de uitwerking van het didactisch concept hanteert de opleiding verschillende didactische modellen, waaronder het 'hele-taak-leren', de zeven bouwstenen voor 'High Impact Learning that Lasts (HILL)' en het 'curriculaire spinnenweb'. Het curriculum is ontworpen met behulp van de 4C/ID-methode, dat erop gericht is de student centraal te stellen en het aanbieden van complexe beroepstaken in authentieke beroepssituaties. De student werkt, zowel als onderdeel van een projectgroep als individueel, tijdens de gehele opleiding aan beroepstaken waarmee de leeruitkomsten worden aangetoond. Tot slot hanteert de opleiding het 'just in time principe', waarbij studenten theorie, informatie en vaardigheidstraining krijgen aangeboden op het moment dat het nodig voor het uitvoeren van een (deel)taak.

Studenten gaan – in een blended vorm van online en fysiek onderwijs – drie opleidingsdagen per week naar school. De opleiding hanteert diverse werkvormen bij het uitvoeren van de beroepstaken, waaronder de weekstart, het leer-werkcollege rondom thema's en de daarbij behorende klantreis, diverse vaardigheids-werkcolleges (waaronder communicatie- en gespreksvaardigheden), projectgroepen en leerteams. Om een authentieke leersituatie te creëren wordt het onderwijs, naast de schoolse setting, uitgevoerd bij een aantal partners van de opleiding. Het onderwijsprogramma is zo samengesteld dat studenten gezamenlijk op maandag de week starten.

Het panel is onder de indruk van het didactische concept van de opleiding. Dit betreft zowel de uitwerking van de didactische modellen, het gebruik van diverse werkvormen, de inzet van leerteams en de ontwikkelingsgerichtheid van de opleiding. De opleiding is er volgens het panel in geslaagd om deze visie te vertalen naar de vormgeving van het programma. Het panel complimenteert de opleiding ook met het gegeven dat de student daadwerkelijk centraal staat in de opleiding, waarmee een duidelijke positieve feedbackcultuur zichtbaar is.

Begeleiding

Feedback en begeleiding zijn belangrijke elementen binnen het onderwijs van de Ad SFD. Studenten worden aan het begin van de opleiding stap voor stap en aan de hand van een duidelijke structuur meegenomen in het uitvoeren van de beroepstaken. Tijdens de projectgroepen werken ze aan beroepsproducten en zijn daarnaast in de rol van 'critical friend' lid van een leerteam. Een team bestaat uit een vaste groep studenten die het eerste jaar samenwerkend leert rondom elkaars leervragen, waarbij ze werken aan hun ontwikkeling, reflecteren op hun leerproces en gezamenlijk vooruitkijken. De docent vervult hierbij de rol van leerteamcoach. Daarnaast coacht de studieloopbaanbegeleider van de opleiding op het leerproces van de student en verzorgt lessen op het gebied van professionele vaardigheden. Studenten krijgen veel ruimte om hun leerproces vorm te geven en krijgen vaak feedback op hun leerproces. Het panel is enthousiast over de wijze van begeleiding, onder andere door middel van de leerteams en de manier waarop deze teams hun plek hebben gekregen in het onderwijs. De zelfstandigheid van de studenten en de daarbij behorende coachende rol van de docent zijn belangrijke elementen binnen het didactische concept van de opleiding. Daarom adviseert het panel dat de opleiding, ook gezien de brede instroom van studenten, het beleid rondom studentbegeleiding blijvend aandacht geeft.

Docenten

Het aanvraagdossier beschrijft dat het beoogde docententeam over voldoende vakinhoudelijke en didactische kwaliteiten beschikt om de ontwikkeling en de uitvoering van het beoogde onderwijsprogramma vorm te geven. Op basis van de gesprekken met leden van het ontwikkelteam kan het panel volmondig bevestigen dat de opleiding hierin geslaagd is. De beoogde docenten hebben ruime onderwijservaring en/of ervaring in het werkveld. Het panel is onder de indruk van het enthousiasme, de deskundigheid, samenwerking en vernieuwingsgezindheid van dit team.

De meeste docenten beschikken over een Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB) en een Basiskwalificatie Examinering (BKE). Nieuwe docenten gaan deze cursussen volgen. Binnen de Ad SFD is veel aandacht voor professionalisering, vooral rondom het didactische concept van de opleiding dat in het hele instituut wordt gehanteerd. Het IAd organiseert maatwerktrajecten voor het ontwikkelteam en het toekomstig docententeam. Daarnaast organiseert het IAd diverse opleidingsoverstijgende professionaliseringsactiviteiten, waaronder studiedagen over leerteamlernen, HILL en Programmatisch Toetsen. Het panel vindt het een sterk punt dat zowel het IAd en de Ad SFD veel aandacht besteden aan professionalisering. Uit de gesprekken blijkt dat er voldoende steun en ondersteuning aanwezig is vanuit collega-opleidingen voor het ontwerp en de implementatie van het curriculum. Voor het panel is het duidelijk dat er sprake is van een feedback- en leercultuur binnen het IAd, waarbij leren van elkaar en met elkaar wordt gestimuleerd. Het panel constateert ook dat het didactische concept van de opleiding veel vraagt van (nieuwe) docenten. Dit betreft onder andere de intensieve begeleiding van studenten en de manier van toetsen. Het panel doet dan ook de aanbeveling aan het management om hier aandacht voor te hebben en de betrokken docenten voldoende te faciliteren.

Faciliteiten

De opleiding is primair gehuisvest in het IAd in Amersfoort. Onderwijs vindt ook plaats bij een aantal partners van de opleiding binnen het sociaal financiële werkveld. Het onderwijs heeft hiermee een hybride karakter, waarmee de opleiding een mix biedt van fysieke (leerteam)bijeenkomsten, themadagen en digitaal onderwijs. Voor de informatievoorziening maakt de Ad SFD gebruik van het digitale systeem Canvas. Studenten kunnen hier terecht voor informatie over de opleiding, waaronder weekschema's, cijferregistratie, een overzicht van de leeruitkomsten, voorbereidingsopdrachten, kennisclips en webinars. Het verzamelen van de feedbackmomenten gebeurt via FeedPulse, waarbij de student tijdens de hele opleiding zijn/haar ontwikkeling vastlegt. Het panel waardeert de hybride opzet van de opleiding en het feit dat onderwijs plaatsvindt in de beroepspraktijk. Het panel oordeelt dat de faciliteiten goed passen bij het didactische concept van de opleiding en is onder de indruk van de inrichting van de digitale informatievoorziening.

Samenvattend is het panel positief over de inhoud en opbouw van het onderwijsprogramma. Het panel waardeert het praktijkgerichte karakter van de opleiding en met name de samenwerking met het werkveld en de inbedding van praktijkgerichte onderzoeksvragen vanuit het lectoraat Schulden en Incasso. Het panel is onder de indruk van het didactisch concept van de opleiding. Het gebruik van diverse werkvormen, de feedbackcultuur en de ontwikkelingsgerichtheid van de opleiding maakt volgens het panel dat de student centraal staat. Het panel baseert haar oordeel over de faciliteiten op het informatiedossier. Door de maatregelen rondom COVID-19 was het niet mogelijk de opleiding te bezoeken en vonden de gesprekken online plaats. Het panel is enthousiast over de wijze van begeleiding, onder andere door middel van de leerteams en de manier waarop deze teams hun plek hebben gekregen in het onderwijs. Wel adviseert het panel om scherp op te letten of de complexiteit van de context en de verwachte zelfstandigheid van de student het Ad-niveau niet overstijgt. Wat betreft de docenten, is het panel onder de indruk van het enthousiasme, deskundigheid, samenwerking en vernieuwingsgezindheid binnen het team. De opleiding voldoet aan standaard 2.

6.3 **Standaard 3: Toetsing**

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Systeem van toetsen

De toetsing van de opleiding is gebaseerd op het HU Toetskader en het Toetsbeleid IAd. De opleiding ziet de toetsing als een belangrijk instrument in de sturing van het leerproces van de studenten. Het panel heeft inzage gekregen in het IAd toetsbeleid en het opleidings specifieke toetsprogramma, toetsplan, toetscriteria en beoordelingsformulieren. In het toetsprogramma geeft de opleiding aan welke leeruitkomsten wanneer, op welk niveau en met welke toetsvorm worden getoetst. Ook geeft het inzicht in de opbouw van de summatieve toetsing naar het eindniveau. In het toetsplan beschrijft en verantwoordt de opleiding hoe ze de formatieve en summatieve functies van toetsing concreet vormgeeft. Het panel stelt vast dat de opleiding veel werk heeft verzet op het gebied van de toetsing, waarbij ze oordeelt dat het toetsstelsel een coherent geheel vormt en de diverse toetsproducten helder zijn omschreven.

Programmatisch toetsen

Voor de *formatieve* toetsing gebruikt de Ad SFD een systeem van programmatisch toetsen (*assessment for learning*). De opleiding volgt de ontwikkeling van de student aan de hand van datapunten. Met deze datapunten krijgen studenten op verschillende momenten feedback op de beroepsproducten en op hele taken. Alle datapunten samen geven een compleet beeld van de ontwikkeling van studenten op de leeruitkomsten. Deze feedback krijgen studenten van de (gast)docenten, het werkveld, 'peers' en professionele experts. Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor hun competentieontwikkeling en het ophalen en verwerken van de feedback. Vanaf het begin van de opleiding worden ze hier door de opleiding in begeleid. De studenten leggen hun ontwikkeling vast in FeedPulse (onderdeel van de digitale leeromgeving Canvas). Met dit systeem heeft de opleiding meerdere meetmomenten ingebouwd (zogenaamde 'low stakes'), waarin de student zijn voortgang beschrijft op de leertaken en -uitkomsten. Periodiek bespreken studenten hun voortgang in het leerteam en met de leerteamcoach, waarmee ze inzicht krijgen in waar ze staan ten opzichte van het gevraagde niveau binnen een onderwijseenheid.

Het panel heeft tijdens de visitatie uitgebreid gesproken met de opleiding over de keuze voor programmatisch toetsen en de doorvertaling ervan naar het toetsprogramma. Ook is het systeem (als onderdeel van de feedbackcultuur) uitgebreid toegelicht tijdens een presentatie. Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding programmatisch toetsen heeft vormgegeven en vindt dat het goed past bij het didactisch concept. Het gebruik van het systeem FeedPulse past uitstekend bij het didactische concept. De toetsing is studentgecentreerd vormgegeven, waarmee studenten veel mogelijkheden krijgen om zelf de regie te nemen over hun leerproces. Het panel oordeelt positief over de begeleidende rol vanuit de opleiding om studenten hierbij te ondersteunen en is enthousiast over de inzet van leerteams.

Het panel constateert op basis van de gesprekken dat de opleiding zich goed heeft voorbereid op de implementatie van programmatisch toetsen. Dit heeft de Ad SFD onder andere gedaan door het inzetten van professionaliseringsactiviteiten voor (nieuwe) docenten en gebruik te maken van opgedane ervaringen bij collega-opleidingen binnen het IAd. Het panel vindt dit ook een noodzakelijke voorwaarde. Daarbij adviseert het panel de opleiding om ook andere feedbackgevers te trainen om invulling te geven aan hun rol in programmatisch toetsen. Programmatisch toetsen vraagt veel van (nieuwe) docenten. Dit betreft onder andere de intensieve begeleiding van studenten en de vele toetscriteria waar docenten feedback op dienen te geven. Het panel adviseert de opleiding om (nieuwe) docenten blijvend te ondersteunen en te faciliteren bij de implementatie van Programmatisch Toetsen.

Toetsing van het eindniveau

De *summatieve* toetsing (*assessment of learning*) gebeurt door het toetsen van grote eenheden (30 EC) aan het eind van iedere onderwijseenheid. Hiermee stelt de opleiding vast of de studenten de leeruitkomsten hebben behaald (zogenaamde 'high stake'). Met diverse toetsvormen checkt de Ad SFD of de studenten voldoen aan de toetscriteria en daarmee de leeruitkomst(en) beheersen op het gevraagde niveau. Voorbeelden van toetsvormen zijn het portfolio (assessment), presentaties van een product of advies en het criteriumgerichte interview (CGI). Aan een summatieve toets is een uitgebreid traject van formatieve toetsing voorafgegaan. De ontwikkeling van de competenties loopt parallel aan de opbouw van het ZelCom-model. De student sluit de opleiding af aan de hand van een zelf verworven individueel afstudeerproject in het werkveld. Twee examinatoren beoordelen het afstuderen door middel van een assessment/cgi-gesprek, op basis van het portfolio van de student. De opleiding heeft de beoordelingscriteria afgeleid van de leeruitkomsten en competenties op eindniveau.

De inzet van summatieve en formatieve toetsing is volgens het panel een goede manier om het (eind)niveau van de studenten te monitoren en te borgen. De toetsing gebeurt op een holistische manier, wat volgens het panel goed past bij het didactische concept van de opleiding. Over de invulling van het toetsplan heeft het panel een aantal adviezen gegeven. Zo oordeelt het panel dat de toetsvaliditeit verbeterd kan worden: de lijn van leerresultaten naar toetsdoelen was niet altijd even duidelijk. Het panel merkte op dat er nog onduidelijkheid bestond over de weging en cesuur van de verschillende toetsonderdelen. Zo is het niet duidelijk of studenten onvoldoendes mogen behalen op (tussentijdse) toetsen of dat er sprake kan zijn van compensatie.

De Ad SFD maakt vanwege het holistische karakter van de toetsing geen gebruik van rubrics. Het panel begrijpt dat de opleiding met deze manier van toetsen vrijheid wil geven aan studenten om een eigen invulling te geven aan de verschillende opdrachten en beroepsproducten. Een "dichtgetimmerde" afvinklijst met criteria past niet in deze visie. De toetscriteria geven richting aan het niveau waar studenten aan moeten voldoen. De vraag is of dit niveau voldoende inzichtelijk is voor zowel docenten als studenten. Het panel stelt vast dat het voor docenten moeilijk te bepalen is waar de grens ligt tussen voldoende en onvoldoende bij het toetsen van de beroepstaken en -producten. Op basis van een gesprek hierover delen de docenten en examencommissie de conclusies en adviezen van het panel, en geven aan dat verdere afstemming over de toetsing zal plaatsvinden. In het komende jaar wordt het toetsbeleid verder aangescherpt, bijvoorbeeld door te kalibreren. De examencommissie zal hier nauw bij betrokken worden. Ook organiseert het IAd diverse professionaliseringsactiviteiten rondom toetsing en stimuleert kennisdeling tussen collega-opleidingen. Op basis hiervan heeft het panel voldoende vertrouwen dat de opleiding haar toetsbeleid verder operationaliseert.

Examencommissie en toetscommissie

Het IAd heeft een instituutsbrede examencommissie, die bestaat uit een voorzitter, vicevoorzitter, twee leden (één extern lid) en een ambtelijk secretaris. De belangrijkste opdracht is het toezien op de naleving van de Onderwijs- en Examenregeling (OER) en het instituutsbrede toetsbeleid, waaronder de borging van het eindniveau. Dit laatste doet de commissie door deel te nemen aan kalibreersessies rondom eindwerken. Ook is de commissie verantwoordelijk voor de kwaliteit van de beoordelaars, waarbij ze eisen heeft opgesteld voor examinatoren en deskundigheidsbevordering. De examencommissie is proactief betrokken bij het toetsbeleid van het IAd en bij het toetsprogramma van de Ad SFD. De commissie is het eens met het panel dat het eindniveau van de opleiding ambitieus is en op sommige onderdelen het AD-niveau overstijgt. De commissie geeft aan dat ze in de komende periode een actieve rol zal vervullen om te checken of de opleiding (het niveau van) de leeruitkomsten op de juiste manier heeft geoperationaliseerd naar leerdoelen, beroepsproducten en toetscriteria. Het panel ziet dit proces met vertrouwen tegemoet.

De commissie wordt ondersteund door de toetscommissie, die bestaat uit een voorzitter en twee leden (minimaal één SKE-gecertificeerd). Deze commissie monitort steekproefsgewijs, minimaal eens per drie jaar, de inhoudelijke kwaliteit van toetsen per onderwijseenheid en rapporteert hierover aan de examencommissie. Op basis van het gesprek met een afvaardiging van de examen- en toetscommissie oordeelt het panel dat beide commissies goed toegerust zijn voor hun (wettelijke) taken.

Samenvattend stelt het panel dat het toetsstelsel van de opleiding een coherent geheel vormt en is uitgewerkt in heldere toetsproducten. Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding programmatisch toetsen heeft vormgegeven en vindt dat het goed past bij het didactisch concept. Het gebruik van het systeem FeedPulse is volgens het panel een uitstekende tool om programmatisch toetsen te faciliteren. Over de invulling van het toetsplan heeft het panel een aantal adviezen gegeven, waaronder over de weging en cesuur van de verschillende toetsonderdelen. Ook stelt het panel dat het voor de docenten, vanwege het holistische karakter van de toetsen, lastig is om te bepalen waar de grens ligt tussen een voldoende en een onvoldoende. In de komende periode wordt dit verder aangescherpt, met een nauwe betrokkenheid van de examencommissie. Het panel ziet met vertrouwen tegemoet dat het (eind)niveau van een aantal leeruitkomsten op de juiste manier wordt geoperationaliseerd. De opleiding voldoet daarmee aan standaard 3.

6.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Associate degree.

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Gedrag en Maatschappij.

Afkortingen

AD	Associate degree
BDB	Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid
BOKS	Body of Knowledge & Skills
BKE	Basiskwalificatie Examinering
CGI	Criteriumgericht interview
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
EC	European Credit (studiepunt)
HBO	hoger beroepsonderwijs
HILL	High Impact Learning that Lasts (model)
HUA	Hogeschool Utrecht, locatie Amersfoort
IAd	Instituut voor Ad-opleidingen
MBO	middelbaar beroepsonderwijs
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
OER	Onderwijs- en Examenregeling
SFD	Sociaal Financiële Dienstverlening
TNO	Toets Nieuwe Opleiding

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe opleiding Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening van de Hogeschool Utrecht

Aanvraagnummer: AV-1111

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net